Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2026)0183

Möjligheter och utmaningar med en övergripande strategi för artificiell intelligens för EU:s handel

Europaparlamentets resolution av den 20 maj 2026 om möjligheter och utmaningar med en övergripande strategi för artificiell intelligens för EU:s handel (2025/2112(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689 av den 13 juni 2024 om harmoniserade regler för artificiell intelligens och om ändring av förordningarna (EG) nr 300/2008, (EU) nr 167/2013, (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 och (EU) 2019/2144 samt direktiven 2014/90/EU, (EU) 2016/797 och (EU) 2020/1828 (förordning om artificiell intelligens)[1],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning)[2],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1781 av den 13 september 2023 om en ram med åtgärder för att stärka Europas halvledarekosystem och om ändring av förordning (EU) 2021/694 (förordning om halvledare)[3],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252 av den 11 april 2024 om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råmaterial och om ändring av förordningarna (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858,

---

1 EUT L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.
2 EUT L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj.
3 EUT L 229, 18.9.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj.

(EU) 2018/1724 och (EU) 2019/1020 (förordningen om kritiska råmaterial)[4],

– med beaktande av resultaten från ministermötet om kritiska mineraler i Washington DC den 4 februari 2026 och det pågående samarbetet mellan EU och USA om att diversifiera och stärka sådana säkra och hållbara leveranskedjor för kritiska råmaterial som är avgörande för EU:s konkurrenskraft, avancerade teknik och resiliens på globala marknader,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 av den 19 mars 2019 om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen[5],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2675 av den 22 november 2023 om skydd av unionen och dess medlemsstater mot ekonomiskt tvång från tredjeländer[6],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 av den 20 maj 2021 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden (förordningen om produkter med dubbla användningsområden)[7],

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 19 november 2025 *Strategin för en europeisk dataunion – Frigöra data för AI* (COM(2025)0835),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 24 januari 2024 *För europeisk ekonomisk säkerhet: fem nya initiativ* (COM(2024)0022 final),

– med beaktande av det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 3 december 2025 *Stärka EU:s ekonomiska säkerhet* (JOIN(2025)0977),

– med beaktande av det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och

---

4 EUT L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj.

5 EUT L 79I, 21.3.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj.

6 EUT L, 2023/2675, 7.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2675/oj.

7 EUT L 206, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj.

säkerhetspolitik av den 5 juni 2025 *En internationell digital strategi för Europeiska unionen* (JOIN(2025)0140),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 9 april 2025 *Handlingsplan för AI-kontinenten* (COM(2025)0165),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 8 oktober 2025 *Strategi för AI-tillämpningar* (COM(2025)0723),

– med beaktande av Mario Draghis rapport av den 9 september 2024 *The future of European competitiveness* (Draghi-rapporten),

– med beaktande av Enrico Lettas rapport av den 10 april 2024 *Much more than a market* (Letta-rapporten),

– med beaktande av sin resolution av den 9 juli 2025 om produktsäkerhet och regelefterlevnad inom e-handel och import från länder utanför EU[8],

– med beaktande av sin resolution av den 13 november 2025 om förslaget till rådets beslut om ingående av avtalet om digital handel mellan Europeiska unionen och Republiken Singapore[9],

– med beaktande av Världshandelsorganisationens (WTO) centrala roll i att upprätthålla ett regelbaserat multilateralt handelssystem och av dess betydelse för införandet av framväxande teknik, inbegripet artificiell intelligens, i den internationella handeln,

– med beaktande av WTO:s regler, särskilt principerna om icke-diskriminering och transparens när det gäller exportrestriktioner,

– med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för internationell handel (A10-0122/2026), och av följande skäl:

A. Artificiell intelligens (AI) är en teknik för allmänna ändamål som omformar EU:s handel med varor, tjänster och dataflöden. AI har potential att sänka informations- och efterlevnadskostnaderna, förändra förvaltningen av leveranskedjorna och utöka de digitalt levererade tjänsterna. AI och maktdynamiken i ägandet av teknik innebär stora utmaningar och omvälvande möjligheter i fråga om EU:s konkurrenskraft på handelsområdet. EU:s handelspolitik är avgörande för säkerställandet av en holistisk extern AI-strategi som kombinerar öppenhet, transparens och säkerhet med resiliens och respekt för grundläggande rättigheter och stöder förutsägbar

---

8 EUT C, C/2026/1436, 31.3.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1436/oj.

9 EUT C, C/2026/1674, 22.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1674/oj.

gränsöverskridande verksamhet. AI erbjuder betydande möjligheter att förbättra effektiviteten och säkerheten i samband med tullkontroller och marknadskontroller i EU och bekämpa bedrägerier, förfalskning och illojala handelsmetoder.

B. Den snabba spridningen och det snabba införandet av AI bidrar till strukturella förändringar i organisationen, geografin och styrningen för den internationella handeln med tjänster, med konsekvenser för konkurrenskraften, sysselsättningen och utvecklingen. AI-lösningar med öppen källkod erbjuder betydande fördelar, bland annat minskade kostnader och förbättrat dataskydd genom lokal användning, vilket bidrar till mer sund konkurrens inom AI och mindre beroende av leverantörer utanför EU. Dessa förändringar står i växelverkan med befintliga brister i fråga om produktionskapacitet, infrastruktur och kompetens inom och utanför EU. För att en öppen, resilient och inkluderande hållbar handelsmodell ska kunna upprätthållas krävs en sammanhängande och holistisk strategi för hantering av AI-drivna förändringar. EU:s yttre ekonomiska förbindelser, inklusive med partner i det globala Syd, bör stödja inkluderande användning av AI och gemensamt värdeskapande, samtidigt som man främjar en människocentrerad modell som bygger på en princip om etik som standard och som är inriktad på att stödja mänsklig värdighet.

C. Gränsöverskridande dataflöden och tillgång till data är avgörande för utveckling, träning och införande av AI, men måste undersökas noggrant så att en hög dataskyddsnivå fortfarande garanteras, särskilt för känsliga personuppgifter såsom hälsodata. Reglerna för digital handel formar i allt högre grad konkurrenskraften på AI-området, vilket framhäver behovet av bestämmelser om regleringssamarbete i framtida handelsavtal och modernisering av befintliga avtal. EU:s människocentrerade ram, som är förankrad i den allmänna dataskyddsförordningen och förordningen om artificiell intelligens, utgör en trovärdig modell för tillförlitlig AI som, om den främjas internationellt, kan bli en konkurrensfördel på marknader som värdesätter transparens och styrning där rättigheter respekteras. WTO skulle kunna vara ett lämpligt forum för multilaterala diskussioner om AI och handel syftande till att ta itu med snedvridningar av konkurrensen, handelshinder och risker för fragmenterad reglering, varvid man säkerställer en förutsägbar och rättvis digital handel där rättigheter respekteras.

D. Användningen av AI är fortfarande ojämn mellan sektorer, regioner och företagsstorlekar, där aktörer som kontrollerar data, datorkraft och kompetens har fördelar, vilket riskerar att öka produktivitets- och exportgapen till nackdel för små och medelstora företag och företag som inför AI i ett senare skede. Den AI-baserade handelns konkurrenskraft är avhängig av tillgång till data, datorkapacitet, energi, konnektivitet, kapital och kompetens, och många av dessa faktorer påverkas av handels- och investeringsförbindelser. EU drog

till sig endast sex procent av de globala investeringarna i AI-uppstartsföretag under första halvåret 2024, vilket skapade strukturella beroenden som påverkar handelsförbindelserna och det europeiska strategiska oberoendet. Rättvis tillgång till AI-infrastruktur är avgörande för att små och medelstora företag ska förbli konkurrenskraftiga, eftersom de ställs inför betydande hinder jämfört med stora företag, bland annat höga kostnader för beräkningsresurser, begränsad tillgång till data och brist på tekniska talanger.

E. AI är fortfarande en teknik som utvecklas snabbt. Förhastade eller överdrivna regleringsåtgärder riskerar att undergräva innovation, investeringar och konkurrenskraft. En proportionerlig, riskbaserad och innovationsvänlig strategi är avgörande.

F. Leveranskedjan för AI är starkt koncentrerad till ett litet antal länder och regioner, vilket skapar en risk för beroenden när det gäller tillgång till kritisk datorkraft, råvaror och halvledare. Utlandsägd kritisk AI-infrastruktur ökar risken för utländsk informationsmanipulering och inblandning. Missbruk av algoritmer kan undergräva demokratin och öka de nuvarande geopolitiska spänningarna inom handeln. Den allt intensivare globala tekniska konkurrensen, som präglas av olika AI-styrningsmodeller, tulleskalering och exportkontroller för kritisk teknik, ökar risken att tillgången till viktiga AI-insatsvaror används som geopolitiskt påtryckningsmedel. Viss extern inblandning riskerar att försvaga EU:s höga standarder för transparens, ansvarsskyldighet och skydd av de grundläggande rättigheterna, vilket äventyrar unionens förmåga att upprätthålla sina värden, säkerställa lika villkor för företag och skydda medborgarna från riskerna med oreglerad AI och digital teknik. EU bör fortsätta att försvara dessa standarder. EU bör stärka det strategiska oberoendet genom att diversifiera leveranskedjorna och fördjupa samarbetet med betrodda partner som delar demokratiska värden och ett åtagande om öppen och regelbaserad handel.

G. Utveckling och införande av AI är beroende av tillgången till globala marknader och global teknik, som påverkas av handelspolitiska ramar. WTO stöder utveckling och införande av AI genom att möjliggöra mer öppen, transparent och förutsägbar handel med AI-baserade varor och tjänster. Befintliga WTO-avtal bidrar redan i betydande grad till utveckling och införande av AI, däribland avtalet om handel med informationsteknikprodukter, som sänker kostnaderna för införande av AI-hårdvara, avtalet om tekniska handelshinder, som främjar regleringstransparens och internationella standarder, det allmänna tjänstehandelsavtalet, som underlättar handel med AI-relaterade tjänster, samt avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter, som stöder utveckling och spridning av AI.

H. AI:s dubbla användningsområden och ökande militarisering, inklusive användningen i nutida konflikter som Rysslands anfallskrig mot Ukraina, påskyndar övergången från säkerhetsinriktat samarbete till AI-driven geoekonomisk konkurrens och säkerhetskonkurrens. AI-styrning, AI-exportkontroll och AI-standarder används i allt högre grad som verktyg för strategiskt inflytande och maktprojektion.

I. AI kan användas i vapensystem och massövervakningsverktyg. Sådana metoder ger anledning till djup oro i fråga om etik och mänskliga rättigheter. FN:s generalsekreterare har efterlyst ett globalt förbud mot dödliga autonoma vapensystem – maskiner som kan skörda människoliv utan mänsklig tillsyn.

AI för förenklade handelsprocedurer och säkerställande av regelefterlevnaden

1. Europaparlamentet konstaterar att AI kan påskynda EU:s export och import, särskilt för små och medelstora företag, genom att minska hindren för marknadstillträde och efterlevnadskostnaderna, vilket gör det möjligt för företag att nå marknader som tidigare var utom räckhåll för dem, förutsatt att små och medelstora företag har rättvis tillgång till AI-infrastruktur. Parlamentet uppmanar kommissionen att i Access2Markets-portalen och den gemensamma kontaktpunkten integrera tillförlitliga AI-rådgivningstjänster som kan ge vägledning om tullar, ursprungsregler och lagstadgade krav. Parlamentet uppmanar kommissionen att prioritera AI-verktyg som gynnar små och medelstora företag och säkerställa att digitala lösningar för efterlevnad förblir enkla, kostnadsmässigt överkomliga och tillgängliga.

2. Europaparlamentet konstaterar att AI kan bidra till en minskning av förseningarna och kostnaderna i EU:s leveranskedjor genom att förbättra planeringen och samordningen. Parlamentet uppmanar kommissionen att göra papperslös handel till norm och främja utbyte av tillförlitlig information mellan handelsaktörer och myndigheter. Parlamentet efterlyser investeringar i AI-baserad logistik som minskar flaskhalsarna i hamnar och transportkorridorer samt stöd till miljövänligare logistik genom smartare vägval och underhåll. Parlamentet uppmanar kommissionen att ge incitament till AI-lösningar med öppen källkod som bidrar till ökad konkurrens och minskar beroendet av leverantörer utanför EU. Parlamentet betonar att digitalisering och AI-baserad logistik borde leda till bättre produktivitet, effektivitet och förvaltning av leveranskedjan, lägre handelskostnader och minskade administrativa bördor.

3. Europaparlamentet noterar AI:s potentiella roll när det gäller att stärka tullkontrollerna mot bakgrund av överkapaciteten på marknaden och de mänskliga inspektionernas begränsningar och med tanke på de utmaningar som inflödet av varor, särskilt små

paket från Kina, innebär. Parlamentet uppmanar kommissionen att tillhandahålla marknadskontroll- och tullmyndigheterna resurser och kompetens, även genom ett förstärkt samarbete mellan medlemsstaterna inom EU:s tulldatacentral, för att säkerställa att användningen av AI förbättrar myndigheternas tillsynskapacitet och datadelning. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka AI:s potential att upprätthålla importerade varors överensstämmelse med EU-lagstiftningen, förbättra spårbarheten i realtid och tullkontrollen för importerade produkter samt marknadskontrollen, införa särskilda säkra AI-verktyg för systematisk analys av data från små paket eller säker produktspårbarhet längs hela leveranskedjan i syfte att sätta stopp för förfalskade varor, tullbedrägerier, illojala handelsmetoder och kringgående av sanktioner införda av EU. Parlamentet betonar att sådana AI-system skulle utgöra kritisk infrastruktur och därför bör förbli oberoende och suveräna. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att dessa verktyg är strikt förenliga med tillämplig EU-lagstiftning.

4. Europaparlamentet konstaterar att AI kan vara ett användbart verktyg för företag, tullmyndigheter och marknadskontrollmyndigheter när det gäller att upprätthålla skyddet av de mänskliga rättigheterna genom att underlätta ett effektivt genomförande och en effektiv efterlevnad av EU-regler såsom direktivet om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet[10], avskogningsförordningen[11] och EU:s förordning om tvångsarbete[12] och när det gäller att upprätthålla konsumentskyddet genom att underlätta ett effektivt genomförande och en effektiv efterlevnad av EU-regler såsom i fråga om registrering, utvärdering, godkännande

---

10 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1760 av den 13 juni 2024 om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och förordning (EU) 2023/2859 (EUT L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj).

11 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 av den 31 maj 2023 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010 (EUT L 150, 9.6.2023, s. 206, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj).

12 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3015 av den 27 november 2024 om förbud mot produkter som tillverkats genom tvångsarbete på unionens marknad och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 (EUT L, 2024/3015, 12.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3015/oj).

och begränsning av kemikalier (Reach), CE-märkning och förordningen om allmän produktsäkerhet[13].

AI och strukturella förändringar i handeln med varor och tjänster samt handel och hållbar utveckling

5. Europaparlamentet konstaterar att Europas konkurrenskraft inom varuhandeln i allt högre grad kommer att vara avhängig av AI-driven produktivitet och AI-drivna kvalitetsvinster i strategiska industriella värdekedjor, bland annat inom tillverknings-, fordons-, läkemedels- och energiteknik. Parlamentet uppmanar kommissionen att systematiskt ge uttryck för dessa intressen i handelsförhandlingar genom att säkerställa effektivt marknadstillträde, strikta bestämmelser om icke-tariffära handelshinder och verkställbara bestämmelser som upprätthåller lika villkor genom att förhindra otillbörlig konkurrens och teknikrelaterade snedvridningar, samtidigt som EU:s rätt att reglera erkänns.

6. Europaparlamentet konstaterar att AI håller på att omforma handeln med digitalt levererade tjänster genom att kommersialisera expertis, vilket gör att det krävs ytterligare ansträngningar för att bevara Europas historiska komparativa fördelar i fråga om yrkesmässiga tjänster, tekniska tjänster och företagstjänster med högt värde. Parlamentet understryker att hanteringen av den intensifierade globala konkurrensen inom handeln med tjänster kräver mobilisering av investeringar och bättre tillgång till finansiering, i enlighet med Draghis och Lettas rapporter. Parlamentet uppmanar med eftertryck kommissionen att mobilisera handels- och investeringspartnerskap i syfte att locka kapital och talanger och expandera europeiska företag.

7. Europaparlamentet erkänner AI:s potential att omforma arbetslivet och arbetsmarknaderna globalt. Parlamentet varnar för risken för undanträngning till följd av automatisering, handel med AI-baserade tjänster och ökande kompetensklyftor inom EU:s arbetskraft. Parlamentet betonar därför behovet att anta strategier för att föregripa dessa förändringar och anpassa arbetskraften därefter. Parlamentet konstaterar att utvecklingen och införandet av AI-modeller och AI-system har negativ miljöpåverkan, bland annat ökad efterfrågan på el och ökad vattenförbrukning. Parlamentet uppmanar kommissionen att inom ramen för frihandelsavtalens konsekvensbedömningar göra en analys av vilka sektorer som

---

13 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/988 av den 10 maj 2023 om allmän produktsäkerhet, ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG och rådets direktiv 87/357/EEG (EUT L 135, 23.5.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/988/oj).

sannolikt kommer att påverkas av AI och bedöma hur användningen av AI påverkar arbetstagarnas rättigheter och miljön.

8. Europaparlamentet varnar för att den digitala klyftan riskerar att utestänga partner i det globala Syd från AI-drivna tillväxtmöjligheter, vilket ökar beroendet av importerade modeller. Parlamentet betonar att samarbete som stöder användningen av AI-verktyg i utvecklingsländer borde stärka det multilaterala handelssystemet och främjas inom ramen för WTO. Parlamentet uppmanar kommissionen att använda sig av bestämmelser om digital inkludering i kapitlen om handel och hållbar utveckling och i avtal om digital handel för att stödja införandet av AI och produktivitetsvinster, samt främja inkluderande och tillförlitlig AI genom särskilda program för internationellt samarbete och initiativ för kapacitetsuppbyggnad inom ramen för EU:s befintliga externa instrument, inbegripet utbildningsprogram och tillgång till digital infrastruktur och AI-infrastruktur. Parlamentet uppmanar kommissionen att inrikta kapacitetsuppbyggnad inom Global Gateway på etiska AI-ekosystem med öppen källkod och lokal kapacitet, i syfte att främja resilienta och ömsesidigt fördelaktiga handels- och investeringsförbindelser.

9. Europaparlamentet noterar att AI-lösningar med öppen källkod, genom att möjliggöra transparent återanvändning och oberoende testning, erbjuder betydande fördelar, bland annat minskade kostnader och förbättrad dataskydd genom lokal användning, vilket bidrar till mer sund konkurrens inom AI och mindre beroende av leverantörer utanför EU, samtidigt som de stöder granskningsbara, lokalt anpassade AI-lösningar som utvecklats tillsammans med partner i det globala Syd. Parlamentet betonar att man genom att införa sådana samarbeten inom ramen för EU:s handelspolitik och digitala partnerskap kan diversifiera partnerskapen, minska beroendet av ett fåtal äganderättsligt skyddade ekosystem och stärka de geopolitiska banden på längre sikt. Parlamentet uppmanar kommissionen att ge incitament till AI-lösningar med öppen källkod, som bidrar till att minska beroendet av leverantörer utanför EU. Parlamentet understryker att de samarbeten där man använder sig av öppen källkod bör innefatta projekt som rör AI för det allmänna bästa, till exempel för hantering av klimatförändringarna, stöd till omställningen till ren energi samt förbättrad hälso- och sjukvård och livsmedelstrygghet.

Styrning av digital handel, regleringssamarbete och multilaterala regler

10. Europaparlamentet framhåller den strategiska betydelsen av digitala partnerskap och handels- och teknikråd med likasinnade partner, som delar demokratiska värden, höga styrningsstandarder och ett åtagande om öppen och regelbaserad handel, när det gäller att projicera EU:s värdedrivna, människocentrerade och riskbaserade

strategi för AI. Parlamentet vill att det ska inkluderas mer i handels- och teknikråden. Parlamentet uppmanar kommissionen att genomföra den internationella digitala strategin genom samordnade ståndpunkter i G7, G20, Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och FN samt strukturerat samarbete mellan lagstiftare för att främja global konvergens när det gäller höga standarder för AI-säkerhet och skydd av de grundläggande rättigheterna.

11. Europaparlamentet framhåller behovet att, särskilt i multilaterala forum, försvara och främja EU:s människocentrerade AI-modell som en internationell standard och förordningen om artificiell intelligens som ett riktmärke som kan bidra till anpassning av transparens- och säkerhetsstandarder samtidigt som handeln förblir öppen och förutsägbar. Parlamentet uppmanar kommissionen att stärka samarbetet om AI-standarder, teknisk innovation och säkra leveranskedjor med betrodda partner och likasinnade länder, bland annat genom bilaterala partnerskap och multilaterala forum, och att prioritera partner som upprätthåller demokratiska värden och den regelbaserade världsordningen. Parlamentet konstaterar att avancerade AI-system innebär gränsöverskridande utmaningar, och uppmanar kommissionen att verka för ett globalt minimiskydd mot de allvarligaste riskerna som en grund för interoperabel och tillförlitlig styrning, särskilt genom internationella initiativ såsom det globala partnerskapet för AI, OECD:s AI-principer och Unescos etiska ram för AI.

12. Europaparlamentet understryker att det utöver ett globalt minimiskydd behövs en koalition av likasinnade partner som delar EU:s människocentrerade strategi för att påskynda genomförandet av höga standarder för säkerhet, transparens, ansvarsskyldighet och grundläggande rättigheter på AI-området, särskilt genom en strukturerad regleringsdialog syftande till att lösa tvister, utbyta bästa praxis och anpassa åtaganden mot bakgrund av den tekniska utvecklingen. Parlamentet uppmanar vidare kommissionen att koppla regleringskonvergens i fråga om höga standarder för säkerhet och grundläggande rättigheter till konkret kapacitetsuppbyggnad, såsom gemensamma investeringar i säker och kostnadsmässigt överkomlig dator- och testningskapacitet samt talang- och kompetenspartnerskap, i syfte att minska det strategiska beroendet och skapa trovärdiga genomförandemodeller som partnerländerna kan anpassa sig till, samtidigt som tillförlitlig AI stärks som en grund för en öppen och resilient digital handel.

13. Europaparlamentet understryker att lagliga och säkra dataflöden är avgörande för AI-baserad handel. Parlamentet påminner om att EU:s avtal om digital handel måste vara förenliga med kommissionens övergripande bestämmelser om gränsöverskridande dataflöden och skydd av personuppgifter och integritet i avdelningen om digital handel i EU:s handelsavtal, som gör det möjligt för unionen att

inkludera åtgärder som underlättar gränsöverskridande dataflöden i handelsavtal samtidigt som enskilda personers grundläggande rätt till dataskydd och integritet bevaras, samt betonar att de bör innehålla särskilda bestämmelser om regleringssamarbete på AI-området för att underlätta den ömsesidiga förståelsen av regleringsstrategier, och uppmanar kommissionen att införa sådana bestämmelser i alla framtida kapitel och avtal om digital handel. Parlamentet bekräftar att skyddsåtgärder som står i överensstämmelse med den allmänna dataskyddsförordningen eller likvärdiga standarder är minimikrav för överföring av personuppgifter i EU. Parlamentet vill att avtalen om digital handel ska värna regleringsautonomin och upprätthålla den tekniska åtkomst som tillsynsmyndigheterna behöver för att säkerställa efterlevnaden av AI-förordningen samt transparens, granskningsbarhet, rättvisa, säkerhet och ansvarsskyldighet i fråga om AI-system, samtidigt som det säkerställs att det civila samhället och oberoende forskare har tillgång till systemens källkod och algoritmer.

14. Europaparlamentet påminner om EU:s engagemang för ett regelbaserat multilateralt handelssystem. Parlamentet understryker att WTO på ett meningsfullt sätt bör bidra till utvecklingen av ett robust, säkert, inkluderande och betrott regelverk för AI-styrning när det gäller handel, bland annat genom inrättande av en särskild WTO-arbetsgrupp för artificiell intelligens för att underlätta dialog, kunskapsutbyte och samarbete mellan medlemmarna om AI-reglering och AI-politik. Parlamentet betonar att balanserade regler för elektronisk handel är avgörande för att den AI-baserade handeln ska frigöras. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att alla WTO-texter om elektronisk handel säkerställer ett politiskt handlingsutrymme för demokratisk AI-styrning, inbegripet verkställbara skyddsåtgärder för arbetstagare och konsumenter. Parlamentet uppmanar kommissionen att driva på diskussionerna om AI och handel inom ramen för WTO och främja globalt samarbete som underlättar tillförlitliga dataflöden och digital handel samt tillgång till AI-baserade tjänster och verktyg, särskilt i utvecklingsländer.

15. Europaparlamentet varnar för att olikartade efterlevnadssystem för AI riskerar att fragmentera marknaderna och öka handelskostnaderna. Parlamentet framhåller den roll som internationellt samarbete spelar när det gäller att förhindra regelfragmentering. Parlamentet uppmanar kommissionen att använda internationella standarder och WTO:s bestämmelser om tekniska handelshinder och transparens som verktyg för att förhindra att regelskillnader blir ett omotiverat handelshinder, och att samtidigt upprätthålla och utnyttja EU:s ram för AI-styrning för att underlätta tillförlitlig digital handel och främja lika villkor för tillförlitlig AI globalt.

Ekonomisk säkerhet och strategiska beroenden i värdekedjan för AI

16. Europaparlamentet betonar att säker tillgång till avancerade halvledare och kostnadsmässigt överkomlig datorkraft är av grundläggande betydelse för EU:s tekniska suveränitet och konkurrenskraft. Parlamentet konstaterar att förordningen om halvledare och agendan för AI-fabriker riskerar att misslyckas på grund av fragmenterade resultat och begränsad omfattning. Parlamentet uppmanar kommissionen att påskynda genomförandet av dem, att fortsätta sin råvarudiplomati och att utnyttja handelsavtal, ramavtal och partnerskapsavtal med betrodda partner för att diversifiera leveranskedjorna och minska strategiska beroenden. Parlamentet konstaterar i detta sammanhang att ekosystem för tillverkning av avancerade halvledare i likasinnade partnerekonomier spelar en avgörande roll när det gäller att stödja den globala AI-datorkapaciteten, och uppmuntrar till fördjupat samarbete med sådana partner i fråga om resiliens i leveranskedjan för halvledare. Parlamentet framhåller dessutom det brådskande behovet att stärka den europeiska produktionen av avancerade halvledare, särskilt genom att stödja europeiska initiativ såsom den föreslagna översynen av förordningen om halvledare (förordningen om halvledare 2.0). Parlamentet uppmanar kommissionen att ha en tydligare strategi för hur EU skulle kunna utvecklas som en nyckelaktör i AI-ekosystemet och att integrera kraftfulla bestämmelser i handelsavtal för att säkerställa rättvis tillgång till kritisk teknik och kritiska råmaterial.

17. Europaparlamentet anser att strategiska partnerskap för resiliens i leveranskedjan för kritiska mineraler är potentiellt meningsfulla instrument för ytterligare samordning med allierade beträffande tillgång till AI-kritiska insatsvaror, inbegripet sällsynta jordartsmetaller och material för avancerade halvledare. Parlamentet insisterar på att EU:s engagemang måste villkoras med förenlighet med riktmärkena i förordningen om kritiska råmaterial och EU:s mål om öppet strategiskt oberoende i syfte att minska sårbarheterna snarare än förskjuta beroenden. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att alla plurilaterala handelsinstrument som härrör från sådana partnerskap, inbegripet lägsta prisgränser eller offtake-mekanismer, är förenliga med WTO:s åtaganden och tjänar EU:s intressen. Parlamentet efterlyser en förstärkning av dialogen och samarbetet mellan betrodda partner för att skydda internationella handelsflöden och stärka integriteten och resiliensen hos AI-relaterade industriella ekosystem.

18. Europaparlamentet varnar för att koncentrationen av molninfrastruktur i länder utanför EU innebär att EU utsätts för sårbarheter som härrör från externa jurisdiktioner. Parlamentet uppmanar kommissionen att genom den föreslagna rättsakten om moln och AI-utveckling och förordningen om acceleration av

industrins omställning (COM(2026)0100) inrätta ramar för graderad suveränitet där EU-baserade leverantörer av kritiska tjänster prioriteras genom offentlig upphandling, samtidigt som man säkerställer öppet strategiskt oberoende genom att upprätthålla icke-diskriminerande tillträde för likasinnade leverantörer som uppfyller EU:s certifierings- och interoperabilitetskrav.

19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att granskningen av utländska direktinvesteringar samordnas genom dess doktrin om ekonomisk säkerhet, med särskilt fokus på strategiska digitala sektorer såsom AI-plattformar, molntjänster och datacenter, exportkontroller, instrumentet mot tvång och handelspolitiska skyddsåtgärder i ett enhetligt system som förhindrar att AI-beroenden används som vapen. Parlamentet varnar för att exportrestriktioner för kritiska råmaterial och allt större geopolitisk volatilitet gör att det krävs stärkt samordning och efterlevnadskontroll för att skydda Europas AI-ekosystem. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå en riktad översyn av förordningen om produkter med dubbla användningsområden för att på ett mer övergripande sätt behandla avancerad artificiell intelligens, med tanke på tredjeländers potentiella användning i säkerhets-, övervaknings- eller försvarstillämpningar.

20. Europaparlamentet uttrycker oro över Kinas upprepade exportrestriktioner för sällsynta jordartsmetaller, som avsevärt stör leveranskedjor som är avgörande för halvledarföretag samt den bredare AI-värdekedjan. Parlamentet anser att Kinas åtgärder är omotiverade och uppmanar kommissionen att noga övervaka situationen och svara på lämpligt sätt så att den globala ekonomin och den internationella handelns resiliens inte påverkas.

21. Europaparlamentet understryker att EU måste påskynda genomförandet av förordningen om kritiska råmaterial och diversifiera leveranskedjorna för att stärka den ekonomiska resiliensen. Parlamentet betonar det akuta behovet att säkra investeringar i de strategiska projekt som godkänts inom ramen för förordningen om kritiska råmaterial och i andra projekt för att främja utvinning, raffinering, bearbetning och återvinning som bidrar till att minska de risker som härrör från Kina.

°

° °

22. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.